

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ вносить
на цілий рік 10 ар. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно 1 „ — „
для заграниці 20 рублів або
40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр.
в бюрі газет Л. Горовіца в
Чернівцях, ул. Головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня крім неділей і ру-
ських свят о год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация
„Буковини“ находить ся в
Чернівцях (ул. Петровича
ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за
оплатою 6 кр. від стрічки;
а в „Надісланім“ по 10 кр.
від стрічки.

„Ефемеричні успіхи нової ери“.

III.

В 176 і 177 числах нашої часописи виказали ми, що з „нової ери“ походять два вельми важні придбання Русинів, а іменно, що „Дністер“, оснований на підставі міністерської концесії, єсть угольним каменем економічного розвитку руского народу в Галичині, а „Наукове товариство ім. Шевченка“ випосажене матеріальними засобами, придбаними від правительства і сойму, єсть головним огнищем літературно-науковим для всієї України-Руси. Тепер же коли Русини мають такі дві незвичайно важні інституції, повинні ними приналежно користувати ся, старати ся о їх розрієт і розвиток, а їх робота мати ме при всяких обставинах певну і тривалу вартість, приносити ме рускому народови реальні і громадні користи. На однім поли можна вельми багато вдійти для економічного подвигнення народу, на другім для его інтелектуального розвитку і поступу. Однак і там і тут потреба багато широї, реальної і невсипучої роботи, роботи органічної і свідомої. Тим то ми й накликували й накликуємо до такої роботи, до організації руских сил для такої робо-

ти, котра може принести наглядні і значні, а не „ефемеричні успіхи“, може рускому народови дати більше хісна, як сеї мрачний, неозначений „опозиційний дух“, для котрого робить ся багато шуму і крику, а котрого результату показує ся він звичайно великою мільною банькою, почім наступає знеохота і зневіра в свої сили, що веде до окацаплення.

Перейдім тепер на поле шкільне і розгляньмо ся, чи тут не осягнули Русини за часу „нової ери“ яких успіхів, чи се може лише „ефемеричні успіхи“, „дрібні та хвиливі користи“, що „в иньших обставинах мали би значіне, а в теперішних страшили вартість“, чи може се придбання, якими також треба-б дорожити Русинам, якими треба-б користуватись і цінити їх вагу.

Загляньмо тепер до львівського університету. Тут находимо руску катедру історії, на якій з роком шкільним 1894/5 заєв проф. Михайло Грушевський з Києва. Не буде се лишнім нагадати хочби коротенько історію сеї катедри. Коли в другій половині шістьдесятих років живо розбудив ся національний дух поміж рускою академічною молодіжю у Львові, стала вона домагати ся і петиціонувати о заснуванє катедри історії рускої. Домагання єї не мали ніякого успіху, університетекі і правительственні вла-

сти відносили ся до сеї справи рівнодушно і не проявляли зрозуміння не тільки для наукового, але й національно-політичного єї значія. І нічого дивного, коли й тодішні політичні заступники руского народу, посели, не заняли ся сею гадкою, яку підняла руска молодіж, не думали навіть про єю справу.

Гадку єю піднесено наново з перенесенем п. Барвіньського до Львова, коли він з щирими патріотами в р. 1889 обговорював на довірочних сходинах (прозваних опозиційниками „чорною радою“) справи наші. Обговорювано тоді між иньшим переміну товариства ім. Шевченка в наукове, тоді піднесено і справу заснуваня катедри рускої історії України-Руси в львівескім університеті. Розпочали ся пересправи і з правительством. Опозиційники неприхильні „новій ері“ стали пускати на свѣт за небіжкою „Галицькою Русю“ всякі поговори і сплетні. Позаяк се домаганє проголосив п. Барвіньський, пущено сплетню, що він для себе підготовляє „посаду“. Тимчасом пересправи з урядовими сферами в єї справі поступали вельми пиняво і нічого дивного, позаяк одна високопоставлена особистість була тої думки, що „die Geschichte des ruthenischen Volkes ist noch keine concrete Wissenschaft.“ Потреба було чимало

ЧАБАН ПИЛИП.

Присвячую Михайлови Книшенку.

(Конець).

Оповідач мій на хвилю єпинив ся і перевів дух, немов би хотів зітхнути: відвернувши голову в бік, не дивлячись на мене, він глухим придавленим голосом став розповідати далше: — Спитав я собі й дівчину, Оришкою звали; гарна дівчина була: чорнява, з карими очима, струнка, а жвава, мов живе єрбало... Тільки нічим вона так не вабила, як тими очима. Господи, що то за очи були — мов зірочки ясні! Як позірне, поведе бровами, то аж затремтиш увесь! Пече, ріже тими очима, в саму душу зазирає. Не знаю, як воно й стало ся, тільки покохали ми одно другого щиро; хотів я єї сватати та й вона не від того була, але-ж тут саме і своїлає нам притчина. Кохане, бач, розуму не питаєть ся; як закохаєть ся чоловік, то все йому байдуже, не розважає він, що з того буде, бо вчадіє, сам не знає, що робить... От так і ми з Оришкою — „кохали ся, як годубів пара, а розійшли ся, мов чорная хмара...“ А через віщо? Не зважали ми на те, що батьки наші ще здавна ворогували межи собою і ні за що не пристануть на те, щоб їх діти побрали ся з собою. Коли й як між ними та розрада стала — річ давна і ніхто того не знав, а батько сам не любив про те розводитись. Але-ж кажуть — „не втаїть ся коханячко, як у мішку шило“, — не втаїли і ми свого; дізнали про се люди, пєреказали батькови і він заприсяг ся, що поки

живий не дозволить і ніколи не дасть благословеня на сей шлюб. Батько-ж був чоловік твердий, ніколи не любив божитись та присягатись зовсім, — то-ж виходило, що тепер він від свого не відступить ся. Що-ж було робити? Серцеви не заборонити! Приходилось чекати якоїсь иньшої, щасливої години. Бачились ми з Оришкою крадькома що вечера в садочку або під гаєм за цариною, бо наші хати були край села. І як згадаю ті noci чудові, що ми з нею проводили вуїні, то навіть тепер, — хоч давно се було, — якось яснїше та легше робить ся на серци, що зазнав таки й я краплину того щастя... Ми прості, темні люди, а не знаю, чи здатні пани так щиро та вірно кохати ся, як ми тоді з Оришкою?... Не іграшка то була, бо й доси... Ег... — Він перово крутнув головою, зітхнув і почав знову:

— Не довго тревало те щастє... Час собі біг та й біг, аж ось батько став щось по трохи слабувати, а далі й зовсім занедужав, що й з ліжка не встає. Все ми й ворожок кликали і фершал був, нічого не помагає, де-далі все гірше... Що його на свѣті Божому робити? Ото раз і поїхав я до міста по лікаря; проїздив цілий день, не знайшов лікаря, — деє, кажуть, поїхав на село до приятеля в карти грати, — так я ні з чим аж у вечері й до дому повернув ся. Підїзджаю до хати — паробки на мене гувають: — Ходім, Пилипе, на заручини! — На чїй? — питаю. — Оришки Молодченкової. — Що?! скрикнув я і наче скаманів. — Оришка подала рушники Хведорови Шнакови. Хіба не чув? Там бідна вбиваєть ся як... Звісно, не по своїй волі — батько присилував... — Отой Хведір

Шнак був удівець, гультай і паниця непросинний, а дука на все село; жінку свою бідну він єтосунами в могилу запровадив, тому то ні одна дівка не хотїла за нього йти... Я ще ранїш чув, що він залицяєть ся до Оришки, та все не їняв віри, щоб батько запастиєв свою дитину. Стою я, не можу отямити ся, паробки мовчки дивлять ся на мене, коли ото раптом вибігають з хати мати, єї мене за руку і тягнуть: — Ходім, Пилипечку, мерцій у хату, — батько відходить!... — Я мовчки, мов неживий, пішов за ними. Батько лежав, блідий як крейда, і хронів. Я тихо наблизив ся до нього і став на вколїшки. Не знаю чому, надто тоді запала мені в око батькова рука, що він тримав єї на грудех, — чорна, худоцава, жилага на білій сорочці рука тая на віки відбилась в моїй памяти, от мов бачу єї нині перед собою. Батько звів на мене свої змутнілі очи і сльози заблищали йому на віях. — „Прощавай, Пилипе... доглядай матір... все добро... тобі і... Се-ме-нови... Боже... вас бла...госло...ви...“ — прошенотів він, дихнув раз, другий, наче-б хотів набрати більше повітря і увесь зразу витягнути ся. Ще одну мить дивив ся я на похолоде тіло, коли зненацька почув страшений крик біля себе — то ридали мати й Одарка. Прожогом кинув ся я з хати, вибіг на двір і, не тямлю як, опинив ся на присні. Що було далше, не пригадаю, тільки коли прокинув ся, памятаю, щось стискало мене в грудех і не відпускало; я дивив ся довкола себе і все якось мені було байдуже, буїім то я не людина жива, а якась колода, — навіть заплакати не міг. Не знаю кілько-б я так пролежав, коли-б не Одарка, що взяла мене з

заходів, поки утворено руску катедру все-світної історії з особливою увагою на історію Сходу і України-Руси. Така переміна первісного домагання вийшла в дійсності лише яко його розширене, позаяк тим способом подана спроможність викладати не тільки історію України-Руси, але й суміжних народів, як і історію всесвітну рускою мовою.

Не менші труднощі були з вибором професора на сю катедру. Сплетні пускані в курс опозиційниками показали ся небагом злосливими видумками, коли стало відомим, що п. Барвінський тричі їздив на власний кошт до Києва в сій справі. Коли-ж предложений факультетом проф. Антоневич відказав ся задля слабого здоровля обняти новоутворену катедру, переведено пересправи з М. Грушевским, почім наступило його іменоване. Сим іменованем австрійське правительство понехало давний хибний погляд, що знає лише Русинів від Сяну по Збруч, а признало істноване українсько-русского народу; знесло сей мур китайський, що відділював галицьких Русинів від Українців і подало спроможність Русинам наукові сили спроваджувати з України, так як се бувало, що Поляки професорів для обидвох університетів покликували або з Познаньщини або з Конгресівки. Таким поворотом справи покинуло австрійське правительство дотогочасне вузкоглядне становище, а стало на ширшій видокрузі. Нема що на те тратити багато слів, що ся подія була знаменна для Русинів і розкрила широкі вигляди для будуччини. Однак дуже скоро показало ся, що т. зв. загал Русинів, а особливо опозиційна его частина не доросли до зрозуміння великої ваги і значія сеї події; ходило о опозицію для опозиції, о безнастанне піддержуване невдоволення, позаяк се було нарочно мексвофілам ба й радикалам неприхильним новій ері. Коли тягнули ся довший час пересправи о утворені катедри, тоді голо-

шено з опозиційного боку, що се лише пусті обіцянки і т. д. Коли-ж цесарскою постановою утворено катедру, а знов довший час протягали ся пересправи з проф. Антоневичем, відтак з проф. Грушевским, тоді голошено, що катедру засяде проф. Анатоль Левіцький, Чоловський і т. д., бо тоді як раз „Діло“ друкувало у фейлетонній розвідку п. Чоловского. Коли-ж оновіщено іменоване проф. Грушевского, не можна вже було перечити ані істнованія катедри, ані воювати Анатолем Левіцьким, Чоловским і т. п. Однак опозиційники і тоді знайшли спосіб піддержуваня невдоволення і ширили нечувані сплетні, що проф. Грушевський — польський шляхтич, латинського обряду і т. п. Грушевський приїхав і обняв катедру та почав виклади і наукову роботу.

Таким способом опозиція вкрила ся соромом задля своїх видумок і поговорів, бо вже ніхто не смів заперечити, що єсть руска катедра історії та що на ній сидить учений і світлий професор. Тепер же питаємо ми „Діло“, чи се також „сфемеричний“ успіх нової ери, бо що се єсть лише успіхом нової ери, а не опозиційної політики, сего мабуть не посміє доказувати навіть п. Струсевич. Се придбане на наш погляд не тільки важне для університету і університетської молодіжи та її заводової освіти, але воно має свою незвичайну вагу для розвитку науки в українсько-рускій мові. Найпевнішим доказом сего стають її добутки наукові, які осягнуло товариство ім. Шевченка з того часу, як директором секції історично-філософської і археографічної комісії та редактором Записок став проф. Грушевський. Доволі переглянути кільканадцять томів Записок, Жерела до історії України-Руси, Етнографічний Збірник, щоби побачити сеї незвичайний поступ в науковій роботі, як вона з кожним роком не тільки ширше займає круги, але й щораз поглиблює ся, як що

раз нові і молоді сили прибувають і виробляють ся під умілою кермою знаменитого професора і ученого.

Не можемо обминути сеї нагоди, щоби не зробити прикрого, але зовсім справедливого докору рускій львівській громаді як і молодіжи академічній. Спершу вчашала на виклади проф. Грушевского громадно не тільки молодіж, але й старші Русини. На жаль сеї запал не довго тривав, а в другім вже році число слухачів так змаліло, що шкода на те здоровля і висиленя ученого професора. Чи-ж так Русини доказують потребу руских катедр університетських?! Чи так уміють користувати ся так важними придбаннями?! Та у нас більше охочих до „опозиційного духу“, як до позитивної роботи, до науки, бо „опозиційним духом“ легко здобути собі патент великого патріота. Сумно але правдиво!

НОВИНИ.

Чернівці, дня 5-го вересня 1896.

Іменоване. Намістник Галичини іменовував концесієтв намістництва: Володимира Альберта, Станіслава Тебінку, Болеслава Пілатовского, Адольфа Пуницького і Жигмонта Пайончковского повітовими комісарями; а практикантів Казимира Михалевского, Станіслава Тишковского, Михайла Равского, Емануїла Бохеньского, Казимира Погорського, Стефана Беликовича, Івана Лопушинського, д-ра Володислава Гаваньского, д-ра Володислава Журовского і Йосифа Несоловского концесієтв намістництва.

Перенесеня. Перенесені повітові комісарі Александер Стах з Мисленець до Перемишля, Станіслав Тебінка з Перемишля до Рончиць, а Адольф Пуницький з Чорткова до Мисленець.

Зміни в персоналі судейським. Заступник прокуратора Іван Кіліян іменований заступником старшого прокуратора у Львові, ад'юкт з Березан Володимир Ковицький іменований заступником прокуратора в Тернополі, а заступник прокуратора в Тернополі Людвик Гібль перене-

надвору, завела до стодоли і положила на солону.

Поховали ми батька і лишив ся я один з матірью. В хаті сумно, мати сидить і невгаваючи плачуть... Здаєть ся, що коли-б не мати, то ще-б тоді кинув я все і подав ся десь у найми, але приходилось єї бідної доглядати. Взяв ся я до роботи; робив як вїд, спочинку не мав, щоби якось забути ся, перетерпіти горе. Трохи згодом Одарка стала просити ся, щоби прийняли єї з чоловіком до хати, бо жити в тій великій сім'ї з такою каторжною свекрухою, як у неї, — дальше вже не сила була. Ми їх прийняли до себе, повеселїшало трохи в хаті, але не в серці... Довго се там боліло, не скоро заспокоїлось. Кинув я вже зовсім на вечерниці ходити, та став ще більше пильнувати хазяїства. Мати прохала було, щоби я оженив ся. Що-ж, кажу, любої нема, а нелюбу брати — яка користь? Краще вже один збуракую свій вік, як ще й другий світ завязувати. — Так і не оженив ся. Жили ми нічого собі — роскошій не знали, але й злиднів те-ж не було. В сім'ї панувала тиша та злагода. Правда, Павло, чоловік Одарчин, став часом запиватись, траплялась іноді й сварка, та без сього вже не можна. Минуло ще літ мабуть з п'ять. Раз у неділю сидимо ми, обїдаємо, згадали за Семена, де то він, мовляв, тепер повертаєть ся, — чи живий, чи здоровий... Аж гульк! — відчиняють ся двері, входить якийсь пан. — А чи не тут, питаєть ся, живуть Мотузки. — Я підвів ся з лави, кажу: — Я Пилип Мотузок. — Що-ж, каже, чи не пізнаєте Семена? — Стою, очам не їму віри — чи він, чи ні. — Хто там такий? — питають мати, бо вони вже стали слабенькі і трохи не дочували. Він підійшов до них: —

Добрідень мамо! Се-ж я, Семен... — Вони так і кинулись йому на шию та в обіймах і зомліли: він посадовив їх на осли, вони прочумались — обіймають, цілують, плачуть з радощів, причитують, що знайшов ся таки синок боханий... — Здоров, братіку, здорова, сестро! — вітаєть ня й з нами, — а де-ж батько? — Вмерли, кажу, вже п'ять років, як вмерли... — Перехрестив ся він. — Царство йому небесне... Що-ж, каже, на все воля Божа! А хто-ж то такий? — питає, вказуючи на Павла. — Се-ж мій чоловік — каже Одарка. Привітав ся і з ним, сів. — Ну, каже, я до вас вже на довго, може навіть і лишув з вами... В місті не поталанило, то-ж в селі мабуть краще буде. Науку оту кинув к' бісу... — Слава тобі, Господи! — хрестять єї мати. Став він жити з нами. Бачимо, горівку вживає, хоч і не так, щоби дуже... Як раз у волости треба було писаря, бо старий наш писар умер з горівки. — от громада і обрала його за писаря. Думали — все-ж свій чоловік буде, за своїх встоювати ме. Начальство його затвердило. Став він писарювати і спершу все добре було, та не на довго.

Все, здаєть ся, гаразд, — ні, Семен чогось похмурий ходить, а там став більше чаркувати та задиратись. Приїде паний. — Чого, каже, єї злидарі стовбичуть в моїй хаті? Геть відси під три чорти! — Се-б то на Одарку з чоловіком. — Вгамуй ся, кажу, де-ж вони подінуть ся? — Геть до свекрової хати!... — Отак щодня. Одарчин чоловік те-ж паний напєть ся і заведєть ся в них сварка. Доставалось таки й мені з матірью. І їй, не жалуючи старости, почав докоряти тим шматком хліба. Довелось бідній, замість пошани та ласки, слізьми обливатись через любенького синопка. Не довго вони пожили, скоро в труну ля-

гли... Поховали ми матір і відтоді таке пішло в нас коїть ся, що не дай Господи й ворогови лютому. Щоденна сварка та лайка, а іноді й до бійки доходило! Жене він Одарку з чоловіком з хати та й годі. Тернів, тернів я тай терпець мені урвав ся! Остогідло й дивитись на таке жите осоружне! Збив ся трохи з грішми та й кажу братови: — От що, Семене, — сваритись з тобою я не хочу та й Одарки мені шкода, жеш ти єї з хати, — а куди-ж вона піткнєть ся з чоловіком та малою дитиною? Адже-ж сам знаєш, який їй рай у свекрової хаті. Так я от що надумав: частину мою з батьківщини я віддаю Одарці, нехай живе отут замість мене, а сам я помандрую в чужу сторону. — Тебе, каже, ніхто не жене. — Спасибі за ласку, — сам не хочу. — Як хочеш... Куди-ж ти підєш? — питає. — В Чорноморію або на Дін. Дай Боже, вам щастя та радощів, а я не дигина, не загину і в самотині. Попрацав ся з усіма, помолив ся на церкву Божу, на село рідне та й потяг простісенько в Чорноморію. Там я чабанував аж вісім літ та отут, на Дону, вже два роки вештаюсь. Позаторік був великий недорід; приходили і з нашого села люди сюди на заробітки. Від них прочув я, що не було згоди в Семенівій хаті, як і мене не стало. Павло, чоловік Одарчин, до того рознив ся, що одного разу, йдучи паний через греблю, шубовестнув ся у воду та й втопив ся. Одарку таки вигнав Семен з хати. Десь тиняєть ся тепер з дитиною по наймах. Сам, кажуть, оженив ся з богатирскою дочкою, водить ся з дукарями, з ними не та гуляє... А що-ж то тій бідності дістаєть ся — крий сила Божа! Там такі здирства робить — з живого сїм шкур бере, по вченому! Кажуть: по шкоді й лях му-

сений до Львова. Дальше іменовані ад'юнктами: Болеслав Литинський з Долини для Угнова, Зенон Лукавечкий зі Львова для Заліщик, Ісаак Геннер з Перемишля для Яворова, Іван Вінцене з Коломиї для Микулинців, Антін Наглик зі Львова для Городенки. Перенесено до Бережан ад'юнктів Вячеслава Чорного з Заліщик і Кароля Ем. Вінчене з Городенки, а до Заболотова ад'юнкта Івана Вержбового з Микулинців.

Державна торговельна школа буде основана, в наслідок рішення міністерства просвіти, у Львові. Она буде обнімати висшу торговельну школу (академію) і доповнюючі курси для торговельних помічників. Чималою трудностю буде придбання учительських сил, але до того — пише Gaz. Lwowska — послужать стипендії торговельні, що їх розділює тепер виділ краєвий. Основана тої школи домагалися сойм краєвий, громада міста Львова і торговельно-промислова палата.

Посольське справозданє буде складати посол до ради державної гр. Август Лосє дня 13-го с. м. в сали повітової ради в Самборі.

Як бук. Русини дбають о свою паралельку. Наші читателі пригадують собі, що перед феріями прийнято до першої рускої паралельної класи 33 учеників і 1 репетента. В днях 1-го, 2-го і 3-го с. м. прийнято ще кількох учеників, а іменно: дня 1-го с. м. ставилося до вступного іспиту 17 учеників, а здало 12; дня 2-го с. м. ставилося 9, а перейшло 6; окрім того прийнято ще 2 репетентів. Значить, по феріях прийнято до рускої паралельки ще 20 учеників, а разом є їх тепер 54. Коли зважить ся, що на провінції румунізатори увихали ся і агітували против рускої паралельки; що румунізаторські священики іноді навіть не хотіли виставляти метрики для впису, бо не хотіли, аби руска паралелька була числом значна; коли врешті зважить ся і се, що ученики рускої паралельки то в найбільшій часті селянські діти, то треба признати, що число 54 учеників є досить велике. З огляду на се значне число рішив ся виділ „Народного Дому“ прийняти замість 20 хлопців — як первістно було рішено — 30 руских дітей до своєї бурей. Видатки будуть з того очевидно більші, як в прилімніри було передвиджено; однак при зній жертволюбивості і патріотизмі буковинських Русинів надіє ся виділ „Народного Дому“, що велика часть видатків буде покрита щедрими жертвами зі сторони рускої суєспільности, а решта запомагами реаліційного фонду і краєвого сойму. Черновецька громада поспішить очевидно

і з своєї сторони з помічю, щоби лише довести руску паралельку до розцвіту і тим доказати компетентним властям конечну потребу національної рускої гімназії. Вкінці думаємо, що не пересадимо, коли скажемо, що галицькі Русини можуть собі з буковинських Русинів в тім взгляді взяти приклад, як повинна вихіновувати Русь ті здобутки, які є. Не можна казати: ет що там такого великого одна паралелька! Така балачка то або знак незрозуміння ваги, яку має руска школа середна для Русинів, або доказ злоби партійної, котра в такім разі зовсім не на місці.

Уневаженє виборів. Громадські вибори в Снятині, котрі відбули ся в квітні і при котрих — як ми се свого часу доносили — діяли ся страшні неправильности, уважило галицьке намістництво. Іменно тоді жиди старали ся всіма силами здобути як найбільше мандатів і то їм завдяки ріжним махінаціям тоді удало ся; вибрано 18 жидів, 13 Русинів, 3 Німців і 2 Поляків. Чей же при нових виборах не буде таких неправильностей і до снятинської громадської ради ввійде більше число руских заступників!

Про станіславівське віче одержали ми таку допись: В четвер около полудня розпочало ся скликанє пос. Романчуком віче в сали Седельмаера. Сала була повна; переважно селяни, в числі около 250, наповнили єї; священиків було до 30 (місцевих станіславівських не було ні одного), окрім того троха інтелігенції. Предсідателем вибрано д-ра Кульчицького з Коломиї. Пос. Романчук здавав справу з своєї діяльности в радї державній; она знана вже з ріжних его справоздань на кількох зборах та з газет. В дискусії над справозданєм забрав слово др. Трильовський і в нападистій промові сильно ударив на „зрадників“ народу, от як того, що має сїм пенсій, і того, що ходить в пурпурі. Сї послїдні слова викликали протести зі сторони присутних священиків; почала ся біганина, метушня і замішанє. Деякі селяни кликали: „Най кінчить!“ але др. Трильовський стояв тихо і смирно прислухував ся тому крикови. Почали жадати, щоб він відкликав ті обиджаючі слова; тоді вніє п. Гурик, щоби той відлик відложити на конець віча, по полагоджено програми. Внесенє прийнято. — З черги слїдував виклад п. Гурика про катастроф ґрунтовий, справу дуже важну і під єю пору потрібну. О. Барис говорив про потребу і користі просвіти, а до того навязав слуга станіславівських товариств Маркевич і вказав, що найліпша нагода до того буде на загальних зборах общ.

ім. Качковського, котрі відбудуть ся дня 8-го с. м. в Станіславові і на котрі повинні присутні поспішити. На се відповів др. Коцюба, що коли предсідатель позволив вже говорити о иньших річах, як в програмі віча було постановлено, то бесідник хоче вказати на велику користь тов. „Народний Дім в Станіславові“, котрого перші загальні збори відбудуть ся 8-го с. м. Нехай же присутні поспішать туди громадно і злучать ся до спільної роботи на руско-народнім ґрунті. Опісля др. Трильовський відкликав обиду против кардинала Сембратовича, однак на питомиї єму спосіб. Він заявив, що коли говорив о зраднику в пурпурі, то не мав на гадї єго яко голову церкви, але яко політика. По сїм „відлику“ не забирав вже ніхто з священиків слова. Визвані д-ром Трильовським сцени були для присутних священиків впрот понижуючі, а для селян згіршаючі. Тому уважаємо подяку, яку висказав гр. кат. священик о. Шенарочич п. Романчукови за устроєне віча без всякого застереженя, що найменше невластивою в єго устах: так само не годимо ся на висказ, що п. Романчук є одинокій руский посол, що боронить прав руского народу. — *Один за богатвог.*

Кваліфікаційні іспити для учителів народних і виділових шкїл відбудуть ся у Львові дня 30-го с. м.

Не хоче признавати ся. Ще перед місяцем появил ся в *Галичанинь* вість, що галицький намістник кн. Санґушко має уступити, гр. Станіслав Бадені стати єго наслідником, а гр. Стадницький краєвим маршалком; окрім того ввєвняв старий грішник, що станіславівський єпископ Куїловський певно (ми віримо, що москвофїли собі сего бажають) стане перемиским єпископом. Як і лицє союзникам, *Дьло* зараз таки передруковало ті вісти, очевидно без поданя жерела. Тепер знов подало *Дьло* єї бажаня *Галичанина*, та щоби не виставити себе на смїх, подало ту вістку ніби яко „поголоску в Перемишкїм.“ Хто попередно читав *Дьло*, той мусїв сєй додаток уважати лише яко редакційну вимівку. Ми так і зробили і за се не має *Дьло* чого сердити ся. Коли ми ввєвняли, що простуємо ту вістку *Дьла* (чи, як редакция ввєвняє, „поголоску з Перемиского“) на основі певних інформацій, то сказали тим лише чисту правду, бо та інформація справді походить від чоловіка, що звичайно добре знає про такі евентуальні зміни. Наша редакция мала вже часто нагоду пересвідчити ся о віродостойности донесень того поважного мўжа і тому сїм разом не маємо зовсім причини єму не вірити. Нехай отже редакция *Дьла* не злупить ся, що єї вістку можна уважати газетною комбінацією (чи не на спїлку з *Галичанинь*?), а не чим иньшим.

З бразилійського раю. Николай Баран, го-снодар в Бриконї, перемисляньського повіта, вивандрував до Бразилїї і осїв в Паранї, куда наші ємігранти так дуже пхають ся. Сими днями дістала єго жінка, котра лишила ся в Галичинї, від него лист, де він представляє їй страшну нужду, яку він мусить теріти за морем, та закликає єї, на жадєн спосіб не вивандрувати до Бразилїї. Він пише між иньшим: „Ти хочеш іхати до Бразилїї, а я молю Бога, аби мїг вернути ся на ту землю, на котрій я родив ся, і щоби я мїг хоч ще раз побачити мої діти і тебе, дорога жінко. Коби ти знала, яка страшна нужда панує в Бразилїї! По що єуди іхати? Можна дістати кусничок землі, та що з того, коли на тім полі нічого не ростє і не родить ся.“ Се новий причинок до остороги для тих людей, котрі себе туманять, що в Бразилїї їм буде ліпше як тут в Европї. Люди дають ся намовляти несовістним агентам і вірять ріжним байкам, а потім кають ся, коли вже за пізно.

Наша молодїж. В четвер ставляв ся в черновецькій гімназії син урядника Д. до іспиту до висшої класи гімназійної. Коли син сїдїв при іспитї, батько робив випадково порядок в своїм столї і замївтив, що єму бракує набитий револьвер. В мить він догадав ся про правдивий стан річи. Отже побїг скоро до гімназії, викликав сина з класи і почав перешукувати єго кишені. І дійсно найшов у сина свій револьвер. Запитаний, на що він се потребує, відповів син: Я хотїв застрілити ся, як би не здав іспиту.

дрий. Отак і наша громада; рада-б тепер його й спекатись, так де тобі! — всі богатирі за ним, з старшиною покумав ся та й з начальством за пан-брат!

Він замовк. Свїтло давно погасло. Чути було тільки арештанське сананє та десь цвїркун голосно виводив свою пісьню.

— А про Оришку не чули? — спитав я.

— Чув і про неї... Струїлась безгаланна, нехай царствує... Те-ж не солодко було їй жити з тим звїрюкою, — так допик, що й жите собі відобрала... Я не хочу й згадувати про се!... От таке то жите наше мужицке! — закінчив він, важко зітхнувши. — Що в ньому доброго? Однісьєнке лихо та й лихо... От, розкажи-ж мені краще що про себе.

— Ні, дядьку, сказав я, — нехай вже якось опісля, бо я вже, вибачайте, дрїмаю.

— Ну; сии собі з Богом, — ласкаво промовив він і ми скоро послули.

Другого дня була недїля. Арештанти сїдїли, хто на вікнах, хто на „нарах“, грали в карти, реготали і сварились. Мене „політичного“ переводили в „одиночку“,¹⁾ бо й посаджено мене, було, в гуртї з „уголовними“²⁾ тільки на одну ніч, поки опорожнить ся окрема камера. Я підійшов до Пилипа, що сїдїв в кутку, осторожнї від усїх, щоб з ним попрощатись.

— Прощайте, дядьку, мене переводять у другу камеру.

— Невже? От лиха година! здивував ся він. Так ти менї до внодобы прийшов ся, а тут на тобі — переводять... Прощай, голубчику... помагайбі тобі... Скажи-ж мені хоч як тебе звуть?

Я сказав.

А прозвище?

Я назвав ся.

— Ну, прощай, братїку, прощай... Може Господь приведе ще й зустрітись на волї?

— Може, — відповів я, стискаючи йому руку і пішов з москалем.

— Стрївай... Земляче! — гукнув він менї на здогін.

Я зупинив ся.

— Скажи-ж, будь ласка, хоч на останці, за віщо тебе замкнено?

— Хиба я знаю? За упертість, кажуть, та за непослух начальству, — відповів я трохи вєсмїхаючись.

— Зь політичними говорить не дозволять-ся! — гримнув на Пилипа москаль. Але він не звернув на се й найменшої уваги і чухаючи потилицю, мов би в розвазі, протягнув: О — он що!... а далї махнувши єперїчно рукою додав: От, клятї! Та як-же їх слухати, коли вони от за шматок паперу чоловіка в тюрму замурували!

Більше Пилипа я й не бачив.

Микола Вороний.

¹⁾ Одиночками в Росії звуть окремі камери чи казні для політичних переступників.

²⁾ Уголовні — се звичайні злодії, розбійники і т. иньше.

Цікавий вирок. У Відні дучають ся так само, як у нас в Чернівцях, лише не так часто випадки, що фіякри беруть від подорожних більше за їзду, як їм належить ся. Отже в однім такім випадку засудив віденський суд фіякра за обманство. Тим способом орік суд, що жадане більшої як належить ся такси за їзду становить злочин обманства. Варто би се оголосити черновецьким фіякрам для остороги.

Терпелива наречена. В 1872 р. полюбив агент Л. в Берні свою далеку своячку Марію Г. і заручив ся з нею. Сей звязок викликав опір у тітки судженої, дуже багатой жінчини, котра не похвалювала того вибору сестриниці і заявила, що не дасть їй ні крейцара, коли піде за агента. Але тітка була вже стара і слабовита, тому суджені постановили ждати на її смерть. Тимчасом тітка пережила ще 24 роки. Умираючи записала в завіщаню цілий свій маєток панні Г. Тенер пара суджених має здержати ся з вінчанем аж до 1897 року, раз тому, щоби минув час жалоби, а друге, щоби обходити вінчане в 25-літні роковини заручин. Мабуть не часто лучає ся найти панну, котра би чверть столітя чекала на свого судженого.

Поєдинок ученого. Славний французский учений пок. Пастер, що відкрив спосіб щіплення скаженини, мав раз непорозуміне з французским політиком Павлом Касаньяком. Касаньяк уважав себе обидженим і визвав Пастера на поєдинок. Сьвідки Касаньяка нашли ученого в лабораторії, як робив досьвіди з трихінами. — Панове прийшли мене визвати в імени п. Касаньяка, — сказав до них Пастер — отже я яко визваний маю право вибирати оружие. Вибираю отсе — і подав сьвідкам дві цілком однакові ковбаси. — Одна з тих ковбас — сказав дальше — має здорове м'ясо, в другій суть трихіни. На око не різняться ся нічим між собою. Скажіть п. Касаньякови, щоби вибрав одну, а я з'їм другу. — Коли сьвідки повторили предложене Пастера Касаньякови, він відступив зараз від поєдинку.

Складки. На *бурсу* „Народного Дому“ в Чернівцях жертвували ще: п. учителька Софія Оробо в Кімани 5 зр., о. Юрій Калинок в Шипинцях 1 зр. Доси зложено на ту ціль 595 зр. 10 кр. Щедрим добродіям складає виділ „Народного Дому“ есердечну подяку, а зарозом звертає ся до рускої суєніальности з умильною просьбою о дальшу підпору в тім патріотичнім ділі.

Телеграми „Буковини“.

З дня 5-го вересня 1896 року.

Гран. Кілька осіб, котрі хотіли на возі з сінном перейти на другий беріг ріки, пірвала вода з собою. Люди, коні і віз цезли у філах. Число жертв сего нещастя незнане.

Київ. Царска пара виїхала вчера серед великих овацій населеня до Вроцлава.

Вроцлав. Царска пара приїхала після програми о 8-ій год. 10 минут зрана.

Берлин. Norddeutsche Allg. Ztg. витає царску пару в одушевлених статях, підносить приязні відносини між Німеччиною а Росією і заявляє, що в обонільнім поважаню і мирних інтересах ні Німеччина ні Росія не є спинена.

Берлин. В послідних днях розійшла ся тут поголодоска, що наслідником ки. Лобанова в міністерстві заграничних справ етане варшавський генерал-губернатор Шувалов. Тепер о тім не може бути бесіди, хоч Шувалов по апоплектичним атаку має ся вже досить добре.

Берлин. Царгородський дописуватель до Vossische Ztg. доносить, що має докази, яко би по-

сідні розрұхи в Царгороді діяли ся з відомостию і після волі турецького правительства.

Париж. Богато Вірменів, що брали участь в оногдашній різні в Царгороді, втікли на французских кораблях до Франції. Порта жадає тепер їх видачі, однак французске правительство не згодить ся на се.

Софія. Македонський комітет рішив на тайній нараді у Филипополи вербувати повстанців і вислати їх до Македонії, Тесалії і Старої Сербії. Грошеві фонди походять імовірно з Англії.

Атени. В Каней на Креті напали турецькі товни на християньске військо і нищать его. Прийшло знов до проливу крови.

Царгород. Вчерашній день минув спокійно. Більша часть склепів вже отворена. Задержано дві лодки, на котрих була наладована зброя. Провідників обох лодок убито. Численні арештованя між Вірменами тривають дальше.

Приватна клініка хірургічна

(Приватна лічниця операційна)

Д-РА СТ. КВЯТКОВСКОГО

емерит. оператора ц. к. хірург. клініки університескої

Бі.лрота-Гуссебавера у Відні

находить ся

в Чернівцях, улица Мецгера ч. 25.

В справі приймає хорих і інших інформацій треба удавати ся до управителя приватної клініки **Д-ра Квятковського** в Чернівцях, улица ратушева (дім Вішоффера.) (34—100)

Відзначене на краєвій виставі в р. 1894 почетним дипломом ц. к. міністерства торгівлі.

Краєве товариство ткацке

„**РЗДКА**“

(ПРЯХА)

в **Коросні**

поручає Пов. П. Т. Публіці свого виробу чисто льняні зв'язки з доброти, ручно ткані

ПОЛОТНА КОРЧИНЬСКІ

від найгрубших до найтоньших веб і біле столове о взорі кістковим і адаманковим; також доставляє матеріалів на комплетні і найдешевші

ВИПРАВИ СЛЮБНІ.

Замовленя просимо надсилати просто до Коросна (почта, телеграф і станція залізнична в місці).

Прібки і цінники на жадане оплатно і відворотною поштою. (3—52)

П. Т.

Отсим маю честь повідомити шановних відбирателів, гостей і публіку, що я перебрал існуючий доси під фірмою

АНТІН ТАБАКАР і ГАІНА
склад корінних товарів, вин і делікатесів
(заснований 1812 р.),
а окрім того

АГЕНТУРУ і СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

з днем 1-го липня с. р. і буду дальше вести під мою власною фірмою

СТЕФАН ГАІНА.

При сій нагоді складаю сердечну подяку за довіре, оказане так часто попередній фірмі, і прошу укліно, мати те саме довіре на дальше і для мене, при чім запевняю, що все старатиму ся задоволити шановних гостей добірними товарами найліпшого сорта, низькими цінами і уважною услугою.

Прощу о часті замовленя і пишує

з поважанем
СТЕФАН ГАІНА.

Видає товариство „**Руска Рада**“ в Чернівцях.

За редакцію відповідає **Др. Василь Дутчак.**

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осина Бучканича.

LINIMENT. CAPSICI COMP.
aus Richter's Apotheke in Prag.
Beim Einlauf dieser anerkannt vorz. sicken, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, siehe man stets nach der Marke: „Anker“.

Поручаємо гостинницю Метрополь Лерхенфельда в Чернівцях при улиці Ратушевій.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ
повинна знаходити ся
Народописна карта
українсько-русского народу,
зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просьвіта“, а виконана в літографічнім закладі Андрія Андрейчина у Львові.
Книгарска ціна карти, наклеєної вже на полотні, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просьвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.
Купити можна в „Просьвіті“ у Львові, ринок ч. 10.
Наклад невеликий; купуйте чимскорше!